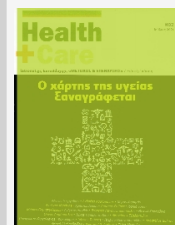

Η πρόκληση των μεταλλάξεων και ο ρόλος των εμβολίων

Media: HEALTH AND CARE Page: 52-53 Published at: 31-07-2021
Author: Surface: 1090.58 cm² Circulation: 0
Subjects:

Health
+Care

Γράφει ο
Θάνος Δημόπουλος
Πρύτανης ΕΚΠΑ, Καθηγητής Αιματολογίας-Ογκολογίας

Η πρόκληση των μεταλλάξεων και ο ρόλος των εμβολίων

Η πορεία της πανδημίας της Covid-19, δηλαδή η εμφάνιση ενός τέταρτου κύματος, θα εξαρτηθεί από τον βαθμό συλλογικής ανοσίας και από την τήρηση των μέτρων για την αποτροπή της περαιτέρω διασποράς του ιού. Σημεία-κλειδιά είναι η μεταδοτικότητα των μεταλλάξεων και η αποτελεσματικότητα των εμβολίων απέναντί τους.

Όπως όλοι οι ιοί, έτσι και ο SARS-CoV-2 εμφανίζει μεταλλάξεις στο γενετικό του υλικό ως αποτέλεσμα της φυσικής επιλογής ικών στελεχών με πλεονέκτημα επιβίωσης. Μεταλλάξεις που προσδίδουν χαρακτηριστικά που ευοδώνουν τη μεταδοτικότητα του ιού, είναι ιδιαίτερα ανησυχητικές, όπως αυτές που φέρουν τα μεταλλαγμένα στελέχη του Ηνωμένου Βασιλείου, της Νότιας Αφρικής και της Ινδίας. Η έλευση ενός τέταρτου κύματος επιδημίας θα εξαρτηθεί από τον βαθμό επίτευξης συλλογικής ανοσίας, σε συνδυασμό με την τήρηση μέτρων αποτροπής της διασποράς του SARS-CoV-2, καθώς και την επικράτηση μεταλλαγμένων στελεχών του ιού στην κοινότητα με αυξημένη μεταδοτικότητα.

Η αύξηση της μεταδοτικότητας είναι ιδιαίτερα σημαντική για πολλούς λόγους δημόσιας υγείας και θα πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι, ακόμα κι αν η πιθανότητα σοβαρής λοίμωξης παραμένει σταθερή, η αυξημένη μεταδοτικότητα μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση των νοσηλευόμενων λόγω Covid-19 και των σχετιζόμενων θανάτων κατά απόλυτο αριθμό.

Πέρα από την αύξηση της μεταδοτικότητας, άλλα στοιχεία όπως η αύξηση της θνησιμότητας και των επιπλοκών, αλλά και η μείωση της αποτελεσματικότητας τόσο των διαγνωστικών δοκιμασιών όσο και των αντισωμάτων, προκαλούν επίσης ιδιαίτερη ανησυχία.

Επιπρόσθετα, η θεραπεία μόνο με μονοκλωνικά αντισώματα μπορεί να ασκήσει επιλεκτική πίεση και να αυξήσει δυνητικά την πιθανότητα μεταλλάξεων διαφυγής. Ο κίνδυνος είναι πιθανό να μειωθεί με τη χρήση συνδυασμού δύο ή περισσό-

τερων μονοκλωνικών αντισωμάτων που στοχεύουν μη επικλυπτόμενους επίτοπους. Το REGN-COV2 (Regeneron) και το AZD7742 (AstraZeneca) είναι δύο παραδείγματα τέτοιων συνδυασμών.

Είναι σημαντικό ότι ορισμένες μεταλλάξεις έχουν ήδη εντοπιστεί σε στελέχη που κυκλοφορούν στο Ηνωμένο Βασίλειο (για παράδειγμα, N439K, T478I και V483I) και είναι πιθανό να επηρεάσουν την αποτελεσματικότητα των μονοκλωνικών αντισωμάτων.

Καθώς το νέο, πολύ μολυσματικό στέλεχος του ιού SARS-CoV-2 Delta συνεχίζει να κυριαρχεί στην Ινδία και εμφανίζεται και σε άλλα κράτη, οι ειδικοί υγείας επισημαίνουν την αξία του ολοκληρωμένου εμβολιασμού, δηλαδή να έχει λάβει κάποιος και τις δύο δόσεις. Τα μέχρι τώρα δεδομένα υποστηρίζουν ότι το στέλεχος αυτό είναι 40%-60% πιο μεταδοτικό από το στέλεχος Alpha B.1.1.1.7, που επικρατούσε έως τώρα στο Ηνωμένο Βασίλειο. Σε μελέτη που διενεργήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο, παρατηρήθηκε ότι μία δόση του εμβολίου της εταιρείας Pfizer δίνει ασφάλεια της τάξης του 33% έναντι στο νέο ινδικό στέλεχος, που ονομάστηκε B.1.617.2, ενώ μετά από δύο δόσεις η προστασία που παρέχει

Η θεραπεία μόνο με μονοκλωνικά αντισώματα μπορεί να ασκήσει επιλεκτική πίεση και να αυξήσει δυνητικά την πιθανότητα μεταλλάξεων διαφυγής.

το εμβόλιο φτάνει το 88%. Ήδη, με βάση τα δεδομένα αυτά, στη Βόρεια Ιρλανδία η απόσταση μεταξύ των δύο δόσεων του εμβολίου της εταιρείας AstraZeneca έχει μειωθεί σε 8 από 10-12 εβδομάδες.

Υπάρχουν διαθέσιμες συγκεκριμένες ενδείξεις από κλινικές μελέτες σχετικά με την επίδραση και των υπόλοιπων μεταλλαγών στην αποτελεσματικότητα των εμβολίων έναντι του SARS-CoV-2. Τα πρώτα ευρήματα υποδεικνύουν ότι το στελέχος B.1.351 παρουσιάζει τη μεγαλύτερη δυνατότητα διαφυγής έναντι των εμβολίων. Το εμβόλιο ChAdOx1 nCoV-19 έδειξε κλινική αποτελεσματικότητα έναντι του B.1.1.7, αλλά δεν παρέχει προστασία έναντι ήπιας έως μέτριας σοβαρής νόσου που προκαλείται από στελέχη B.1.351, με την αποτελεσματικότητα του εμβολίου να εκτιμάται σε 10,4%. Προκαταρκτικά

αποτελέσματα από κλινικές δοκιμές ανέφεραν ότι το εμβόλιο NVX-CoV2373 (Novavax) έχει 95,6% αποτελεσματικότητα έναντι του ιού φυσικού τύπου και χαμηλότερη έναντι της B.1.1.7 (85.6%), ενώ μειώνεται περαιτέρω (60.0%) έναντι των B.1.351. Παρομοίως, το μονοδοσικό εμβόλιο JNJ-78436735 (Johnson & Johnson / Janssen) παρέχει 72% προστασία έναντι μέτριων έως σοβαρών λοιμώξεων με SARS-CoV-2 στις ΗΠΑ, αλλά το ποσοστό μειώθηκε σημαντικά στο 57% στη Νότια Αφρική (σε μια περιοχή όπου τα στελέχη B.1.351 είναι διαδεδομένα). Αυτά τα δεδομένα υποδεικνύουν ότι τα NVX-CoV2373 και JNJ-78436735 είναι αποτελεσματικά έναντι των B.1.1.7 και των στελεχών που κυκλοφορούν στις ΗΠΑ και συμφωνούν στο ότι τα στελέχη B.1.351 προκαλούν μεγαλύτερη μείωση της αποτελεσματικότητας του εμβολίου.

